

RANTASALMEN KUNTA
Ympäristölautakunta
Poikkitie 2
58900 Rantasalmi

PÄÄTÖS X/2023/Rantasalmi
Maa-aineslupa
Ympäristölautakunta 07.06.2023 § X
Annettu julkipanon jälkeen xx.xx.2023

ASIA

Maa-ainesten ottaminen Rantasalmen kunnan, Rantasalon kylän Lamminranta 4:43 ja Hiekkalantsi 4:42-tiloilla.

VIREILLETULO

23.02.2023. Täydennys saatu 21.03.2023

HAKIJA

Urakointi Huupponen Oy
Kosulantie 208 D, 58900 Rantasalmi
puh. 040 075 6168
urakointi.huupponen@hotmail.fi

KIINTEISTÖ

Rantasalmen kunta, Rantasalon kylä
Hiekkalatsi (681-421-0004-0055), Lamminranta (681-421-0004-0043)
Lähin käyntiosoite: Tornioniementie 128, 58900 Rantasalmi

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA TOIMIVALTA

Maa-aineslain (555/1981, MAL) 4 §:n 1 momentin (468/2005) mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa.

MAL 7 §:n 1 momentin (424/2015) nojalla maa-ainesten ottamista koskevan lupasian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Rantasalmen ja Sulkavan yhteisenä ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Rantasalmen ympäristölautakunta Rantasalmen hallintosäännön 26 §:n mukaan (KVALT 19.12.2022 § 93).

HAKEMUKSEN PÄÄSISÄLTÖ

Lupahakemus koskee hiekan ja soran ottamistoiminnan jatkamista käytössä olleelta alueelta. Edellisen luvan lupamäärästä on suurin osa vielä ottamatta. Maa-aineksen ottamistoiminnassa noudatettaisiin vuoden 2012 ja vuonna 2023 päivitettyä ottamissuunnitelmaa.

Lupahakemuksen liitteenä on nykytilannekartta päiväyksellä 29.10.2022 ja selostusosa toiminnan toteutuksesta. Lisäksi liitteenä ovat vuonna 2011 tehdyt leikkauspiirrokset sekä kartta suunnitellusta lopputilanteesta. Korkeustiedot ovat N60-järjestelmän mukaisia. Ottamisalueen pinta-ala on kokonaisuudessaan noin 2,2 hehtaaria.

Lupaa haetaan ottaa tiloilla vielä jäljellä olevat maa-ainekset. Vuoden 2012 luvassa ottomääräksi oli osoitettu 110 000 kiintokuutiometriä, josta hyödynnettävän hiekan osuus oli 100 000 kiintokuutiometriä. Ottamisalueella on nyt jäljellä 75 000 k-m³, joista 71 000 k-m³ on hyödynnettävää ainesta. Jäljelle jäävä osa koostuu 1 000 kiintokuutiometristä multaa sekä muista pinta-aineksista, joita hyödynnetään alueen maisemoinnissa. Lupa-ajaksi haetaan 10 vuotta, jolloin keskimääräinen otto on vuosittain 7 100 k-m³. Menekki kuitenkin vaihtelee vuosittain, joten maa-ainesten ottaminen ei ole tasaista eri vuosina.

Ottamissyvyys on enimmillään noin 9 metriä. Kaivamisen pohjatasoksi on suunniteltu korkeustasoa +78.50 (N60), joka on 1,9 metriä korkeammalla kuin läheisen lammen taso.

Polttoaineita ei varastoida alueella.

Toiminnanharjoittaja on hakenut lupaa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Maa-aineslupa

Urakointi Huupponen Oy:llä on myönnetty vuonna 2012 lupa maa-ainesten ottamiseen Hiekkalantsi ja Lamminranta tiloilta 10 vuodeksi (Kh 8.5.2012 § 130). Luvan voimassaolo on päättynyt 30.06.2022. Lupa oli myönnetty 110 000 k-m³ kokonaisottomäärälle, ja jossa vuosittainen ottomäärä oli noin 11 000 k-m³.

Sopimus maa-ainesten ottamisesta

Osa ottoalueesta on yksityisen henkilön omistuksessa. Yksityisen henkilön ja Urakointi Huupponen Oy:n välillä on sopimus maa-ainesten ottamisesta.

ALUE- JA TAUSTATIEDOT

KAAVOITUSTILANNE

Ottamisalue sijaitsee Haukiveden-Haapaselän rantaosayleiskaavan alueella. Kaavamerkintänä on M; maa- ja metsätalousvaltainen alue. Ottamistoiminnalla ei vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Etelä-Savon maakuntakaavassa alueelle on osoitettu yleispiirteisesti matkailun kansainvälistämisen painopistealueeksi. Kyseessä on kehittämissuositus Saimaan ja kansallispuistojen yhteyteen. Merkinnällä ei ole vaikutuksia ottotoimintaan.

SIJAINTI JA ALUEKUVAUS

Haettu alue sijaitsee Rantasalmen kunnan keskiosassa, kirkonkylältä noin kahden kilometrin päässä luoteessa. Alueella on ollut soranottoa usean vuosikymmenen ajan. Ottamisalue ympäristöineen on enimmäkseen kangasmetsää ja kaakossa osittain jo maisemoitua vanhaa soranottoaluetta. Ottaminen tehdään kuitenkin peltoalueella, jossa ei ole puustoa.

GTK:n kartta-aineiston mukaan alueen maaperä on pääasiassa karkeaa hietamaata, jonka maanpeite on keskimäärin 10–30 metriä. Ottamisalueella pintamaat muodostuvat pellolla olevasta ruokamullasta sekä muista pinta-aineksista.

Lähin asuin- tai lomapaikka on noin 100 metrin päässä pohjoisessa. Muita asuntoja on Heralammen rannalla noin 200–300 metrin etäisyydellä ottoalueesta.

POHJAVEDET

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Ottamisalueelle on asennettu pohjavesiputki (PVP 1). Hakemuksen mukaan pohjavesi on mitattu syyskuussa 2011, jolloin se on ollut tasossa +76,59 (N60). Ottamissyvyudeksi on määritelty +78.50 (N60), joten suojakerrokseksi jää 1,9 metriä. Lähimmät pohjavesialueet ovat Ruutanaharju (1-lk.) 300 metrin päässä idässä ja Kupiala (1-lk.) n. 1,5 kilometrin päässä luoteessa. Alueella ei ole sellaisia kiinteistöjä, joiden vedenottoon ottamistoiminnalla olisi ennalta arvioiden haitallisia vaikutuksia.

PINTAVEDET

Lähin vesistö on Heralampi, joka sijaitsee 100 metrin päässä pohjoisessa. Ottaminen etenee lammesta pois päin eikä lampeen ole suoraa näköyhteyttä maanmuotojen ja puuston takia.

ERITYISET LUONTOARVOT, SUOJELU- YM. KOHTEET

Alueella ei ole todettu olevan merkittäviä kauneusarvoja eikä luonnonesiintymiä. Ottotoiminta kohdistuu entiselle peltoalueelle. Lähin luonnonsuojelualue on Kinnunmäen luonnonsuojelualue yli 2 kilometrin päässä luoteessa. Vastaavasti lähin muinaismuistolain mukainen kohde on yli 2 kilometrin päässä luoteessa, Kupialankangas (kivi- ja pronssikautinen asuinpaikka). Maa-ainesten ottoalueella kuitenkin pesii törmäpääskyjä.

KAIVANNAISJÄTTEIDEN JÄTEHUOLTO

Ottamistoiminnassa muodostuvien kaivannaishäätteen määrä on vähäinen alueen luonteen takia. Kuorittavat pintamaat ja hyödyntämiskelvottomat hienoainekset käytetään alueen maisemointiin.

ASIAN KÄSITTELY

KUULUTTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Hakemuksesta on kuulutettu 22.03.2023–28.04.2023 välisenä aikana Rantasalmen kunnan verkkosivuilla.

Lähikiinteistöjen omistajille lähetettiin kirje lupahakemuksen vireilläolosta 20.03.2023.

LAUSUNNOT, MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Hakemusasiakirjoista ei ole jätetty muistutuksia tai huomautuksia.

Edellisen luvan yhteydessä naapuritilan Männikkö 8:18 omistajat jättivät muistutuksen. Muistutuksessa todettiin, että ottoalueen reuna on jätettävä riittävän kauas tilojen yhteisestä rajasta, jotta maa-ainesotosta ei aiheudu haittaa Männikkö-tilan maaperälle tai puustolle.

Asiasta ei ole pyydetty lausuntoja, koska MAL 7 §:n tai MAA 11 §:n edellytykset eivät ylittyneet.

MAASTOKÄYNTI

Ympäristösihteeri on käynyt alueella 24.05. Alue on kohtuullisen siisti, mutta alueella on havaittu pesivän törmäpääskyjä (*riparia riparia*). Edellisen luvan voimassaolon aikana alueelle on tehty vuosittain valvontaa.

HUOMAUTETTAVAA

Luonnonsuojelulain (9/2023, LSL) 70 §:n 3 momentissa säädetään pesien vahingoittamiskiellosta lisääntymiskauden ulkopuolella. Momentti koskee ainoastaan valtioneuvoston asetuksella erikseen nimettyjä lajeja. Asetusta ei ole annettu, mutta asetusluonnoksessa on mainittu törmäpääsky. Jos asetus astuu voimaan luonnoksessa esitetyllä tavalla, se koskee myös tämän luvan ottamisalueella olevia törmäpääskyn pesiä.

ASIAN RATKAISU

Rantasalmen ympäristölautakunta myöntää Urakointi Huupponen Oy:lle luvan maa-ainesten ottamiseen Rantasalon kylän tiloille Hiekkalantsi 4:42 ja Lamminrata 4:43. Toimintaa on harjoitettava ottosuunnitelman mukaisesti, ellei lupamääräyksistä muuta johdu.

Ottaminen, ottamisen eteneminen ja alueen merkintä

1. Luvan mukaisen ottotoiminnan saa aloittaa ennen tämän päätöksen lain voimaiseksi tuloa.
2. Lupa on voimassa 30.7.2023 saakka. Maisemointi on saatettava loppuun ennen luvan määräajan päättymistä.

3. Kokonaisottamismäärä on 71 000 k-m³ kymmenen vuoden aikana, jolloin vuosittainen otto on noin 7 100 k-m³.
4. Ottamistoiminnassa noudatetaan hakemuskarttoihin merkittyjä aluerajauksia. Alueen rajat ovat merkittävä selvästi erottuvin paaluin, jotka pysyvät näkyvissä ottamisen edistyessä.
5. Alin kaivamistaso on +78,50 (N60). Alueelle on asennettava ottamisen edistyessäkin pysyvä korkeuspukki(-pukit) tms. korkomerkinä kaivutason seuraamiseksi työskentelyn aikana. Ottamisen edetessä alueelle on asennettava lisää pohjavesiputkia.
6. Työskentelyssä, alueen varoitusmerkinnöissä yms. on noudatettava kulloinkin voimassa olevaa työsuojelulainsäädäntöä ja -määräyksiä. Kaikki loiventamattomat kallio- ja maaleikkaukset, jotka ovat yli 3 metriä korkeita, on suojattava aidalla, maavalleilla tai muilla kulkuesteillä, jotta tahaton putoaminen estyy.
7. Toiminnasta ei saa aiheutua sortumisvaaraa tai muuta haittaa törmäpääskyjen pesimärinteille. Törmäpääskykolonioiden sijainti on varmistettava vuosittain ennen pesimäaikaa. Pesimäkäytössä olevien rinteiden ympärille on jätettävä suojavyöhyke, eikä ottamista tai muita pesintää haittaavia toimia saa tehdä kolonioiden lähellä pesimäaikaan. Pesimäaikana rinteiden edusta on pidettävä avoimena.
8. Ottamisalue on pidettävä siistinä. Alueella ei saa varastoida purku- tai muita yhdyskuntajätteitä eikä vaarallisia jätteitä. Tarvittaessa alueelle on asennettava tekninen este (puomi, kiviä tms.) luvattoman kulkemisen, ilkiavallan tai roskaamisen estämiseksi.
9. Öljytuotteiden käsittelyssä on noudatettava huolellisuutta eikä niitä pitkäaikaisesti saa pitää alueella ilman asianmukaisia suojarakenteita (2-vaippa, suoja-allas tms.). Työskentelyaikoina alueella on oltava saatavilla alkusammutus- ja öljyntorjuntamateriaalia. Mahdollisesta polttoaine- tai öljyvahingosta on välittömästi ilmoitettava alueelliselle pelastusviranomaiselle.

Maisemointi

10. Maisemointi tulee järjestää mahdollisuuksien mukaan jo ottamisen aikana ja koko loppualueen osalta viipymättä ottamistoiminnan päätyttyä. Ottamisalueen maisemoinnissa ja jälkihoidossa on noudatettava ympäristöministeriön oppaan 2020:24 ”Maa-ainesten ottaminen. Opas ainesten kestäväseen käyttöön.” ohjeita.

11. Maisemoinnissa on otettava huomioon törmäpääskyjen pesintäolosuhteiden säilyminen. Maisemoinnista ei saa aiheutua haittaa säännöllisessä käytössä oleville pesille, eikä pesintää haittaavia maisemointitoimia saa tehdä asuttujen kolonioiden lähellä pesimäaikaan. Ottamistoiminnan päätyttyä törmäpääskyille tulee mahdollisuuksien mukaan jättää riittävästi jälkihoitamattomia rintoja, jotka ovat turvallisia alueella kulkeville. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi aitaamalla törmäpääskyille jätetyt rinteet. Törmäpääskyille osoitettujen rinteiden edustaa ei saa metsittää.
 12. Maa-ainesten ottamisen loputtua kaikki alueella tai sen välittömässä läheisyydessä olevat varastokasat sekä pystytetyt rakennelmat on purettava ja kuljetettava pois. Alue on siistittävä ja mahdolliset jätteet toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Maaperän puhtaus on tarkastettava silmämääräisesti ja tarvittaessa varmistettava tutkimuksin.
 13. Metsittäminen on tehtävä kylvämällä tai istuttamalla, ellei alue metsity luontaisesti. Mahdolliset kovaksi polkeutuneet varastokasojen pohjat, liikennöntialueet yms. on ensin möyhennettävä esim. piikkikauhalla ja tarpeen mukaan levitetään hienompia maa-aineksia ja päälle pintamaita. Tarvittaessa pyydetään metsäasiantuntijan lausunto luontaisen metsittymisen onnistumisesta.
- Ilmoitusvelvollisuus, valvonta ja vakuus
14. Maa-ainesluvan haltijan tulee vuosittain tammikuun 31. päivään mennessä ilmoittaa lupaviranomaiselle tai valtakunnalliseen maa-ainestenoton tietojärjestelmään (NOTTO) edellisenä vuonna otetun aineksen määrä ja laatu. Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt.
 15. Luvanhakijan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle alueen maisemoinnista lopputarkastuksen tekemistä varten.
 16. Toiminnanharjoittajan on annettava Rantasalmen ympäristölautakunnalle ennen tämän luvan mukaiseen työhön ryhtymistä 7 700 € arvoinen vakuus. Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Vakuuden on oltava voimassa 30.07.2034 saakka.

PÄÄTÖKSEN YLEISET PERUSTELUT

MAL 6 §:n (258/2017) mukaan lupa on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottamisesta tai sen järjestelystä koidu maa-aineslain kieltämiä seurauksia kuten kauniin maisemakuvan turmeltumista.

MAL 3.2 §:ssä (463/1997) edellytetään, että maa-aineksen ottamisella ei vaikeuteta asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan toteuttamista.

Kaavallisesti alue on osoitettu maa- ja metsätalouskäyttöön, joten maa-aineksen oton jälkeen alue metsitetään soveltuvin osin.

MAL 11 § 1 momentin (982/1983) mukaan lupamääräykset on annettava hankkeesta aiheutuvien haittojen rajoittamiseksi ja välttämiseksi niiltä osin, kun asia ei tule ilmi ottamissuunnitelmasta. Annetuilla määräyksillä on tarkennettu ottosuunnitelmassa esiintyviä seikkoja, mutta tarpeetonta toistoa on vältetty. Ottosuunnitelmaan on tehtävä merkintä luvan myöntämisestä (MAA 6.2 §).

MAL 21 §:n (731/2005) mukaan lupaviranomainen voi luvan hakijan pyynnöstä määrätä, että ottotoiminnan saa aloittaa ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa. Määräyksen ehtona, että hakija on asettanut hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Muutoksenhakutuomioistuim voi valituksesta kumota määräyksen.

LSL 76 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta ottaa huomioon uhanalaiset eliölajit huomioon asianomaisen lain mukaisessa lupaharkinnassa. Törmäpääsky on vanhan luonnonsuojeluasetuksen (160/1997, LSA) liitteen 4 mukainen uhanalaiseksi todettu laji. Törmäpääsky on myös asetusluonnoksessa uhanalaiseksi määritelty.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Alueella on ollut ottotoimintaa pitkään ja tarkoituksena on jatkaa toimintaa vastaavan kaltaisena. Toiminnanharjoittaja on osoittanut vastuullisuutensa jo aiemmin.
2. MAA 6.1 § 6 kohdan mukaan lupapäätöksestä on tultava ilmi luvan voimassaolo
- 3–5. Lupapäätöksen selkeyden vuoksi vuosittainen määrä on mainittu ottosuunnitelman lisäksi myös lupapäätöksessä. Sama koskee myös kohtia neljä ja viisi.
6. MAL 11.3 § 3 kohdan mukaan määräyksiä voidaan antaa myös muista hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä. Työturvallisuuden edistäminen on katsottu kuuluvan näihin seikkoihin.
7. Määräys on annettu törmäpääskyn suojelemiseksi kuten LSL edellyttää.
8. Määräyksellä varmistetaan alueen pysyminen siistinä ottotoiminnan aikana kuten MAL 11 § 2 momentin 2 kohta edellyttää.
9. Määräys on annettu kemikaalien ja vaarallisten jätteiden käsittelystä aiheutuvien maaperän ja pohjaveden pilaantumisen riskien ehkäisemiseksi.

- 10.–13 Määräykset on annettu MAL 11 § 2 momentin 3 kohdan nojalla alueen maisemoimiseksi. Huomioon on otettu myös törmäpääskylle jätettävät alueet luonnonsuojelulain noudattamiseksi.
14. Määräys on annettu ilmoittamisvelvollisuuden noudattamiseksi (MAL 23 a §, 463/1997)
15. Lopputarkastuksen tarkoitus on varmistaa, että kaikki luvan mukaiset velvoitteet tulevat täytetyiksi.
16. Lupaviranomainen voi MAL 12 §:n nojalla määrätä vakuuden annettavaksi ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Vakuuden suuruus perustuu ilmoitetun ottoalueen pinta-alaan ja vuoden 2019 lupien keskimääräiseen vakuusarvoon (3 500 €/ha*2,2 ha).

MAKSUT

Valvontamaksu

Vuosittaisen valvontamaksun suuruus on 326,60 € (0,046*71 000)

Vakuus

Vakuus 7 700 €

Käsittelymaksu

Tarkastusmaksu on 929 € (0,009*71 000+290)

Naapurien kuuleminen 80 € (2*40)

Luvan käsittelymaksu on siten **1009 €**

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 1a, 3–7, 10–16, 19–21, 23a ja 23 b §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1–2, 4, 6–8 §

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 70 § ja 76 §

Hallintolaki (434/2003) 62 a §

Rantasalmen ja Sulkavan maa-ainestaksa 2.1 §, 3.1 § ja 4.1 §

Rantasalmen hallintosääntö 26 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Kuopion hallinto-oikeudesta kirjallisella valituksella, joka on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta.

Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

TIEDOKSIANTAMINEN

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kuten MAL 19 §:ssä ja hallintolain 62 a §:ssä edellytetään.

JAKELU

Urakointi Huupponen Oy
Etelä-Savon ELY-keskus

RANTASALMEN KUNTA
Ympäristölautakunta
Poikkitie 2
58900 Rantasalmi

PÄÄTÖS X/2023/Rantasalmi
Maa-aineslupa
Ympäristölautakunta 07.06.2023 § X
Annettu julkipanon jälkeen xx.xx.2023

LISÄTIETOJA

Ympäristösihteeri,
Päivi Yli-Kovero
puh. 050 470 5080
paivi.yli-kovero@rantasalmi.fi